

Activitat d'urgències 2017

L'atenció a **les urgències i les emergències** constitueix un dels àmbits clau del sistema sanitari, tant des de la perspectiva assistencial pròpiament dita com des de la de l'impacte social que representa.

A l'Informe Breu núm. 1 es comenta la tipologia dels centres d'aquest àmbit i la seva distribució en el territori.

Els dispositius d'atenció a les urgències garanteixen l'atenció sanitària urgent a tot el territori de Catalunya.

Catalunya
7.474.286 urgències ateses
232.413 (3,2%) més que l'any anterior
998,1 urgències per 1.000 habitants

L'any 2017 s'han atès als hospitals 20.150 urgències més que el 2016, i als recursos d'atenció continuada, gairebé 91.000.

Urgències anuals	2016	2017	Diferència
Hospitals	3.606.367	3.626.517	0,6%
CUAP	1.071.217	1.129.013	5,4%
Atenció al centre	1.047.976	1.104.259	5,4%
Atenció al domicili	23.241	24.754	6,5%
AP continuada	1.573.767	1.664.759	5,8%
Atenció al centre	1.468.302	1.478.110	0,7%
Atenció al domicili	105.465	126.853	20,3%
Atenció telefònica	58.688	59.796	1,9%
SEM¹	990.522	1.053.997	6,4%
061 Operador no sanitari	17.401	27.292	56,8%
061 Consultor sanitari	223.170	239.519	7,3%
Ambulància suport vital bàsic	633.657	663.836	4,8%
Ambulància suport vital avançat	113.529	120.807	6,4%
Helicòpter	2.765	2.543	-8,0%
TOTAL	7.241.873	7.474.286	3,2%

¹ Les urgències d'afectats que han requerit la mobilització de més d'un recurs es comptabilitzen com un sol episodi al qual s'adjudica el recurs mobilitzat de nivell més alt.

Més del 97% de les visites als centres d'urgències d'atenció primària (CUAP), i del 88% de les dels dispositius d'atenció continuada (AC), s'atenen al mateix centre.

Mitjana d'urgències diàries	N
Hospitals	9.936
CUAP	3.093
Atenció continuada	4.560
SEM	2.888

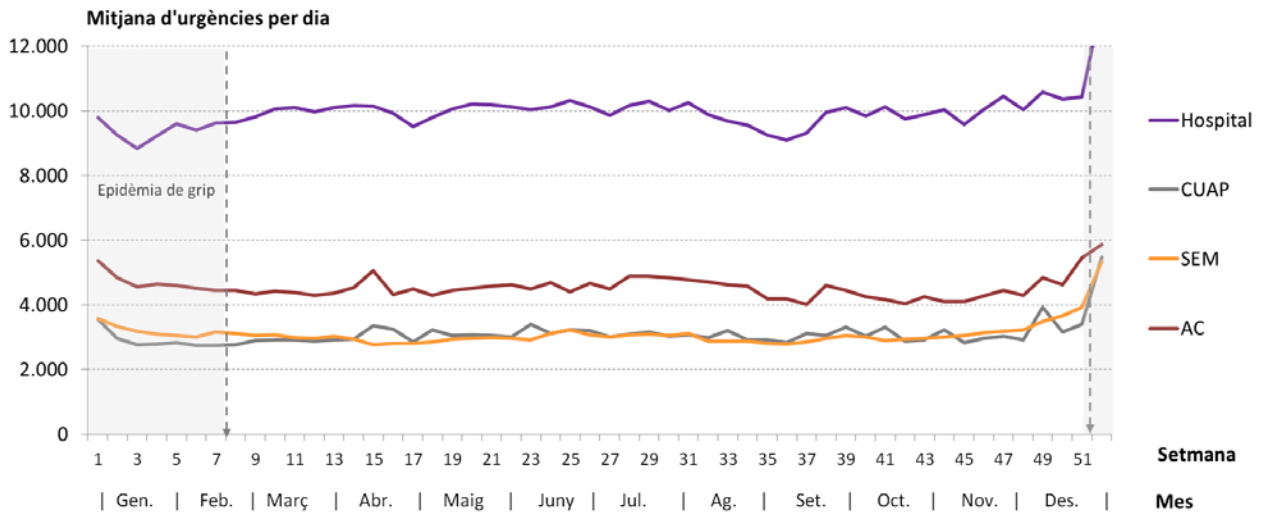
Les urgències resoltes telefònicament, i les que requereixen mobilització d'un recurs de suport vital bàsic, són el tipus d'activitat del Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM) que han augmentat més.

Els serveis sanitaris públics atenen, de mitjana, 20.480 urgències diàries.

La **mitjana diària d'urgències** es manté força estable al llarg de l'any en tots els tipus de recurs i augmenta lleugerament els mesos d'hivern i d'estiu.

Hi ha variacions de l'**activitat setmanal** que poden ser degudes a episodis com els de la grip, brots epidèmics, cops de calor, etc. En el cas de la grip, a més d'augmentar el nombre d'urgències diàries, també ho fa el d'ingressos hospitalaris, la qual cosa contribueix a la saturació dels serveis.

Als recursos d'AP es reflecteixen també increments d'activitat relacionats amb els episodis de grip i amb els períodes de vacances o festivitats (Sant Joan, el pont de desembre, agost, etc.) en què disminueix l'activitat hospitalària.

La fase d'epidèmia de la grip es va iniciar el 29 de desembre de 2016 i va acabar el 23 de febrer de 2017; per tant, va afectar les primeres 7 setmanes de l'any 2017. A partir de la setmana 51 s'inicia la fase preepidèmica d'una nova grip.

El nombre d'urgències que arriben als diferents dispositius cada hora presenta una distribució bimodal, amb un pic a mig matí i un altre a la tarda-vespre.

El primer pic és més elevat que el segon, sobretot en l'atenció hospitalària i l'AC, però al SEM les diferències no són tan evidents, i als CUAP hi ha menys urgències al matí que a la tarda.

El volum d'urgències augmenta entre les 10 h i les 12 h.

Les urgències hospitalàries presenten un segon pic d'utilització entre les 16 h i les 19 h.

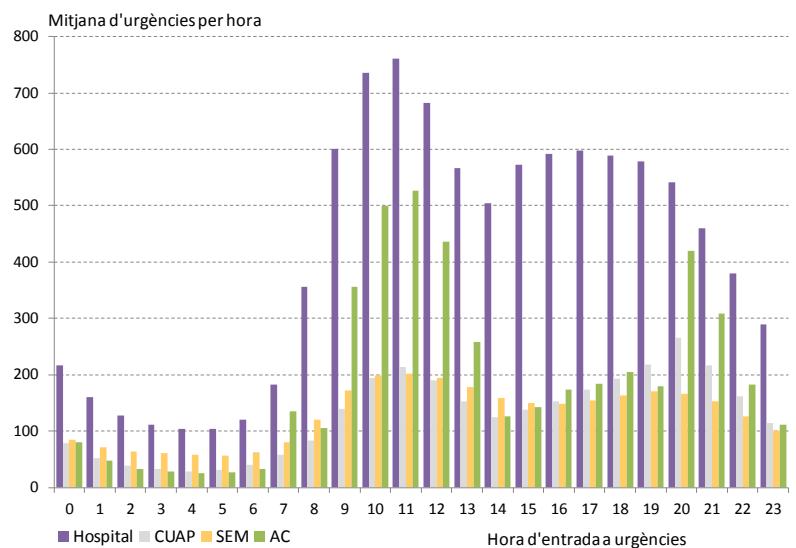
A partir de les 19 h augmenten les urgències als CUAP.

Entre les 23 h i les 8 h, el SEM és el dispositiu amb una proporció més elevada d'urgències.

El segon pic de les urgències hospitalàries comença a decreixer cap a les 19 h, coincidint amb un increment de l'activitat dels CUAP (cap a les 20 h). La màxima aflluència en els dispositius d'AC es produeix entre les 20 h i les 21 h, quan comença a disminuir l'activitat hospitalària.

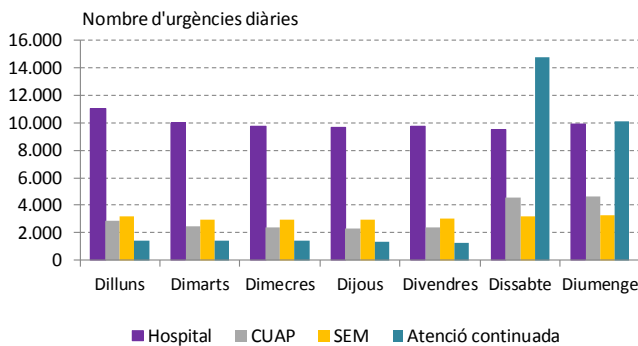
Als hospitals, entre les 10 h i les 11 h del matí, de mitjana, s'atenen més de 700 urgències cada hora i, a la tarda, entre les 16 h i les 18 h, prop de 600.

L'augment de les urgències d'AP a la darrera hora del dia coincideix amb el final de la jornada laboral i amb el tancament dels centres d'atenció primària (CAP). A partir de mitja nit decreixen les urgències a tots els dispositius.

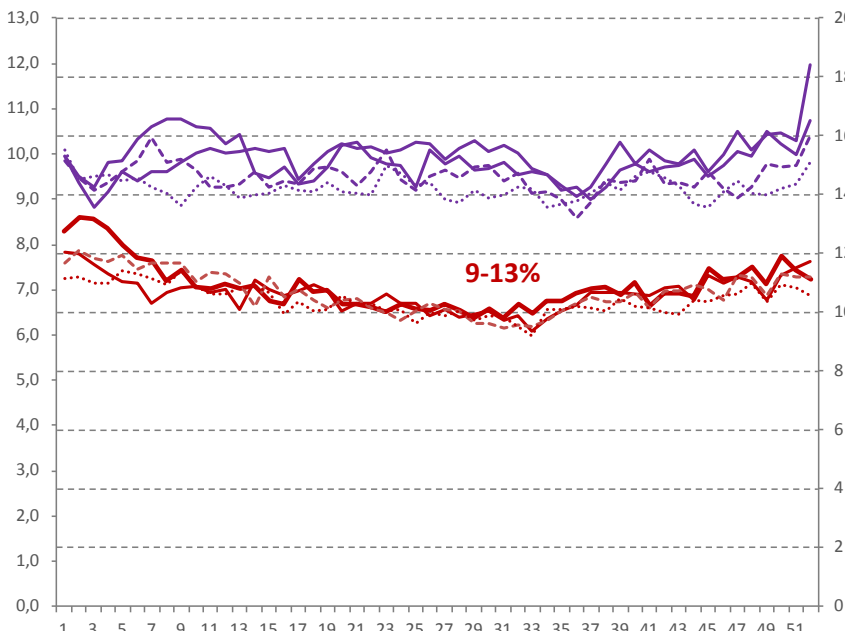
Gairebé el 60% de les urgències a Catalunya es produeixen de dilluns a divendres i s'atenen majoritàriament als **hospitals**. La resta tenen lloc durant el cap de setmana i es concentren principalment als recursos d'urgències d'**AC**, ja que aquests dies funcionen les 24 hores.

Als **CUAP** passa el mateix, però la diferència amb la resta de dies no és tan important perquè durant la setmana també estan oberts tot el dia. En el cas del **SEM**, l'activitat diària és bastant estable, tot i que augmenta lleugerament al principi i al final de la setmana.

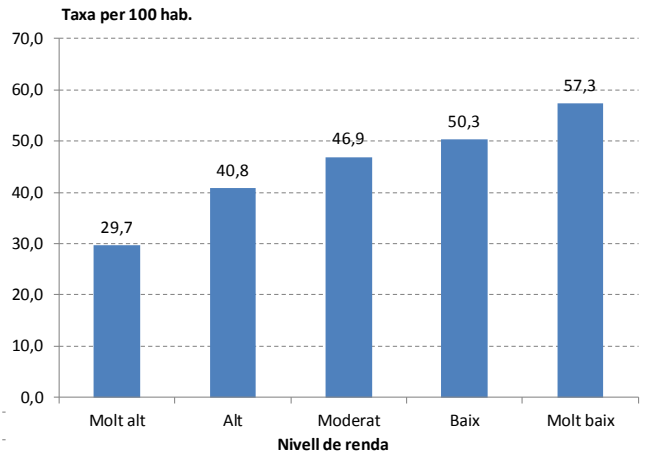

El dilluns és el dia de la setmana amb més urgències hospitalàries, mentre que les d'atenció primària es concentren en el cap de setmana.

Mitjana d'urgències/dia (milers)

La taxa d'urgències hospitalàries augmenta a mesura que disminueix el nivell de renda del territori de residència.

La **taxa d'urgències hospitalàries** per 100 habitants del grup de pacients residents en territoris amb un nivell de renda molt baix és el doble que la dels residents en zones on el nivell és molt alt.

La **mitjana diària d'urgències hospitalàries** dels darrers anys es manté força, propera a les 10.000, malgrat que augmenta lleugerament els mesos d'hivern i d'estiu.

El percentatge d'urgències que requereixen ingrés hospitalari pot arribar al 13% en els mesos d'hivern i pot ser inferior al 10% en els d'estiu.

Procedència	Hospital				CUAP			
	2016		2017		2016		2017	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Domicili, residència social, via pública, centre educatiu, etc.	3.228.029	89,7	3.223.783	89,0	1.069.282	99,8	1.126.938	99,8
Hospital d'aguts o psiquiàtric	84.021	2,3	79.623	2,2	19	0,0	24	0,0
Recursos socio-sanitaris	4.274	0,1	5.323	0,1	2	0,0	0	0,0
Recursos de salut mental ambulatoris	195	0,0	716	0,0	0	0,0	0	0,0
Centre d'atenció primària (CAP)	261.866	7,3	291.650	8,1	1.958	0,2	2.097	0,2
Hospitalització domiciliària	1.505	0,0	1.710	0,0	85	0,0	55	0,0
Consultes externes de l'hospital	17.916	0,5	18.269	0,5	5	0,0	10	0,0
Total	3.597.806	100	3.621.074	100	1.071.351	100	1.129.124	100

Sense informació o erronis: 0,2%(2016) i 0,1%(2017).

Aquesta variable el SEM no l'ha de notificar.

La majoria dels pacients atesos als serveis d'urgències hospitalaris **procedeixen** del seu domicili (89%), encara que s'observa una lleugera disminució, respecte a l'any anterior, deguda a una major derivació des dels recursos d'atenció primària.

Només en el 12,7% de les urgències hospitalàries, la **iniciativa** correspon a un professional sanitari.

Iniciativa	Hospital		CUAP		SEM	
	N	%	N	%	N	%
Pròpia	3.056.903	84,4	850.434	80,9	921.355	81,5
Tutor legal	96.318	2,7	139.403	13,3	0	0,0
Mèdica	459.502	12,7	56.472	5,4	173.220	15,3
Agents de l'autoritat	9.659	0,3	4.810	0,5	35.566	3,1
Ordre judicial	1.370	0,0	0	0,0	100	0,0
Total	3.623.752	100,0	1.051.119	100,0	1.130.241	100,0

Sense informació o erronis: 1,4 %

La situació dels malalts a l'**alta** es manté estable al llarg dels anys.

Un cop finalitzada la visita hospitalària o al CUAP, els malalts, majoritàriament, són donats d'alta (amb indicació de control posterior quan és necessari) al seu domicili, residència social, etc. Aquesta proporció és més elevada en els nens (més del 92%) que en els adults (80%).

En els adults, l'hospitalització domiciliària augmenta el doble respecte el 2016, la qual cosa podria indicar l'inici d'una major utilització d'aquest recurs, tal com recomana el Pla nacional d'urgències de Catalunya (PLANUC).

Situació a l'alta	Hospital				CUAP ¹				SEM			
	2016		2017		2016		2017		2016		2017	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Població pediàtrica												
Derivació posttriatge	76	0,0	77	0,0	18	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Domicili, residència, etc.	668.810	92,2	647.185	92,4	162.416	93,9	168.860	94,2	38.924	57,1	51.871	63,0
Ingrés al mateix centre	33.068	4,6	31.456	4,5	53	0,0	125	0,1	0	0,0	0	0,0
Derivació postassistència	4.269	0,6	4.023	0,6	6.566	3,8	6.716	3,7	26.706	39,2	27.693	33,6
Alta voluntària	812	0,1	864	0,1	93	0,1	155	0,1	2.546	3,7	2.756	3,3
Evasió/Alta administrativa	18.632	2,6	16.877	2,4	3.778	2,2	3.344	1,9	0	0,0	0	0,0
Defunció	22	0,0	20	0,0	6	0,0	4	0,0	14	0,0	12	0,0
Hospitalització domiciliària	24	0,0	31	0,0	0	0,0	3	0,0	0	0,0	0	0,0
Total	725.713	100,0	700.533	100,0	172.930	100,0	179.207	100,0	68.190	100,0	890.433	100,0

Situació a l'alta	Hospital				CUAP ¹				SEM			
	2016		2017		2016		2017		2016		2017	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Població adulta												
Derivació posttriatge	7.878	0,3	9.327	0,3	84	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Domicili, residència, etc.	2.280.825	79,4	2.365.341	81,0	758.763	92,9	807.614	92,7	307.949	31,1	332.075	31,9
Ingrés al mateix centre	350.394	12,2	363.092	12,4	358	0,0	541	0,1	0	0,0	0	0,0
Derivació postassistència	120.719	4,2	58.678	2,0	43.438	5,3	46.732	5,4	624.664	63,0	645.969	62,1
Alta voluntària	11.202	0,4	11.844	0,4	1.248	0,2	1.697	0,2	57.381	5,8	61.496	5,9
Evasió/Alta administrativa	97.902	3,4	106.886	3,7	11.281	1,4	13.397	1,5	0	0,0	0	0,0
Defunció	3.371	0,1	3.515	0,1	1.492	0,2	1.671	0,2	1.302	0,1	1.361	0,1
Hospitalització domiciliària	1.257	0,0	2.310	0,1	9	0,0	21	0,0	0	0,0	0	0,0
Total	2.873.548	100,0	2.920.993	100,0	816.673	100,0	871.673	100,0	991.296	100,0	1.040.901	100,0

Sense informació o erronis: 1,5% (any 2016) i 1,4% (any 2017).

¹Els ingressos al mateix centre han estat notificats per CUAP que estan integrats o vinculats a un hospital.